

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Marcely Rouskové a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobce: **Město Bohumín**, se sídlem Masarykova 158, Bohumín, proti žalovanému: **Český telekomunikační úřad**, Sokolovská 219, Praha 9, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22.6.2009, č.j. 43 083/2009-603

t a k t o :

I. Rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22.6.2009, č.j. 43 083/2009-603 s e z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2.000,- Kč a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu, jímž byl zamítnut jeho rozklad a potvrzeno usnesení Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro západočeskou oblast ze dne 27.4.2009, č.j. 14 372/2009-634 VI. vyř. o ustanovení opatrovníka účastníkovi řízení M. H., nar. X, ve věci sporu o plnění povinnosti k peněžitému plnění za službu poskytnutou společností T-Mobile Czech Republic a.s.

Žalobce v žalobě namítl, že v případě ustanovení opatrovníka podle § 32 správního řádu se jedná o stejné zastoupení jako dle § 33 správního řádu a pro tento druh zastoupení tedy platí, že ustanovený opatrovník má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci. V případě obcí a měst nespadá výkon opatrovnické funkce osobě neznámého pobytu do jejich samosprávné činnosti podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní

zřízení). Nejde o výkon funkce veřejnoprávního orgánu místní veřejné správy, ale o výkon funkce vyplývající z toho, že je obec právnickou osobou, tedy osobou soukromoprávní. Musí s ní tedy být zacházeno jako s každou fyzickou osobou, což znamená, že ji nelze pověřovat funkcí opatrovníka proti její vůli.

Dále žalobce namítl, že správní orgán se nezabýval zjišťováním pobytu odpůrce ve správním řízení a pouze se spokojil s údaji, které obdržel od evidence obyvatel. Nebyl například proveden dotaz na matriční úřad.

Upozornil i na dvě roviny střetu zájmů při ustanovení města Bohumín opatrovníkem. První rovina střetu zájmů se týká skutečnosti, že město Bohumín samo využívá služeb žalovaného, a proto nemá zájem dostat se s žalovaným do rozporu. Druhá rovina představuje evidentní střet zájmů mezi opatrovníkem a opatrovancem, neboť opatrovník v současné době po opatrovanci vymáhá dlužnou částku jako pohledávku za opatrovancem.

Žalobce poukázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 27/2000 a sp. zn. III. ÚS 717/2001 a sp. zn. I. ÚS 264/2006, kde závěry Ústavního soudu ohledně ustanovení opatrovníka účastníkovi neznámého pobytu v občanském soudním řízení jsou podle žalobce použitelné i pro ustanovení opatrovníka v řízení správním. Podle žalobce rozhodnutí žalovaného porušuje čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny, podle nichž nikdo nesmí být nucen činit, co mu zákon neukládá.

Žalobce rovněž namítl, že rozhodnutím došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě především poukázal na ust. § 32 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán ustanoví opatrovníkem toho, u koho je osoba, již se opatrovník ustanovuje, v péči, anebo jinou vhodnou osobu. Podle žalovaného tedy uvedené ustanovení vymezuje okruh osob, ze kterého je správní orgán oprávněn ustanovit opatrovníka alternativně s tím, že o „jiné vhodné osobě“ hovoří správní řád obecně a nevylučuje tedy ani osoba právnická. Souhlas osoby se svým ustanovením opatrovníkem „nový“ správní řád nevyžaduje ani nepředpokládá, a tato osoba je povinna funkci opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody. Proto podle žalovaného ustanovení osoby opatrovníkem i bez jejího souhlasu je v souladu se zákonem, a to v případě, že jí v přijetí funkce opatrovníka nebrání závažné důvody.

Podle žalovaného tedy nebylo porušeno žádné právo ani svoboda a opatrovník byl ustanoven na základě zákona a v souladu s jeho ustanoveními. Žalobce plnil svou povinnost dle § 32 odst. 4 správního řádu, nelze tedy shledat porušení čl. 2 odst. 4 Ústavy ani čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Argumentaci žalobce za pomoci nálezu Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 27/2000 a III. ÚS 717/2001 žalovaný odmítá, neboť uvedené nálezy se nevztahují k problematice ustanovování do funkce opatrovníka podle správního řádu, který souhlas osoby s ustanovením nevyžaduje, naopak výslovně stanoví povinnost funkci opatrovníka přijmout.

V existenci žalobcovy pohledávky vůči opatrovanci žalovaný neshledává „závažný důvod“ pro odmítnutí funkce opatrovníka. V předmětném správním řízení, jehož předmětem je dluh opatrovance, nevystupuje žalobce jako další účastník s odlišným právním zájmem na výsledku řízení, naopak žalobce by měl mít zájem na úspěchu opatrovance ve věci z důvodu vyšší šance na uspokojení vlastní pohledávky. V podaném rozkladu žalobce ani střet zájmů neuplatňoval.

Na podporu svého názoru žalovaný odkázal na článek s názvem „Úvahy o ustanovení obce opatrovníkem ve správním řízení“ publikovaný v č. 17/2009 časopisu „Veřejná správa“, v němž autoři koncentrují své názory do několika bodů: 1) není nutné požadovat po obci její předchozí souhlas s ustanovením opatrovníkem, 2) překážkou ustanovení obce jako opatrovníka není případ, kdy jako správní orgán věc projednává orgán obce, která má být

opatrovníkem ustanovena, ani skutečnost, že účastník řízení má vůči obci dluhy; o překážku by se jednalo tehdy, pokud by obec v předmětném řízení vystupovala jako další účastník řízení s odlišným právním zájmem na jeho výsledku. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Městský soud v Praze z podnětu podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, a vycházel při tom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, jak soudu ukládá ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s.ř.s.). V souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. soud rozhodl rozsudkem bez jednání.

Z obsahu správního spisu vyplývají pro posouzení věci tyto relevantní skutečnosti:

Dne 27.2.2009 podal T-Mobile Czech Republic a.s. návrh na zahájení řízení o uložení povinnosti uhradit dlužné ceny poskytnutých služeb a dalších úhrad na základě uzavřené účastnické smlouvy ve výši 12377,50 Kč s příslušenstvím proti M. H., R. 522, B. Český telekomunikační úřad zaslal vyrozumění o zahájení správního řízení ze dne 5.3.2009 účastníkovi řízení (odpůrci) M. H. na adresu, která byla v návrhu na zahájení řízení uvedena. Zásilka byla vrácena s poznámkou pošty „na uvedené adrese neznámý“. Z výpisu z centrální evidence obyvatel ze dne 5.3.2009 vyplývá, že M. H. je od 11.5.2005 hlášen na předmětné adrese R. 522, B. Dopisy ze dne 10.3.2009 a 23.3.2009 se Český telekomunikační úřad obrátil na Městský úřad Bohumín se žádostí o sdělení pobytu a dalších údajů o účastníkovi správního řízení, kterým je M. H. Městský úřad Bohumín v odpovědích ze dne 10.3.2009 a ze dne 23.3.2009 sdělil správnímu orgánu již známou adresu M. H., tj. R. 522, B. Český telekomunikační úřad požádal GR Vězeňské služby o sdělení, zda se M. H. nachází ve vazbě či výkonu trestu odnětí svobody, odpověď byla negativní.

Český telekomunikační úřad, odbor pro západočeskou oblast pak usnesením ze dne 27.4.2009, č.j. 14 372/2009-634/VI. vyř., podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu ustanovil Město Bohumín opatrovníkem účastníkovi řízení, jímž je M. H., neboť je neznámého pobytu a v řízení mu má být uložena povinnost. V odůvodnění usnesení mimo jiné uvedl, že jelikož se zahájení správního řízení zaslané odpůrci na adresu uvedenou v návrhu vrátilo správnímu orgánu zpět s poznámkou poštovního doručovatele, že je adresát neznámý a jinou adresu odpůrce se nepodařilo zjistit, v souladu s § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu ustanovil správní orgán tímto usnesením pro odpůrce opatrovníka, aby tento hájil jeho zájmy. Současně poukázal na to, že podle § 32 odst. 4 správního řádu je osoba ustanovená jako opatrovník povinna, pokud jí v tom nebrání závažné důvody, výkon této funkce přijmout.

Proti usnesení podal žalobce rozklad ze dne 6.5.2009, který byl rozhodnutím předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22.6.2009 č.j. 43 083/2009-603 zamítnut a napadené usnesení ze dne 27.4.2009 č.j. 14 372/2009-634/VI. potvrzeno.

Soud vycházel z těchto skutečností:

V daném případě byl žalobce ustanoven opatrovníkem podle správního řádu.

Podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu *správní orgán ustanoví opatrovníka osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jímž se prokazatelně nedaří doručovat.*

Podle § 32 odst. 4 správního řádu *opatrovníkem správní orgán ustanoví toho, u koho je osoba, již se opatrovník ustanovuje, v péči, anebo jinou vhodnou osobu. Tato osoba je povinna funkci opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody. Opatrovníkem*

nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy opatrovance.

Z ustanovení § 32 odst. 4 vyplývá, že správní orgán ustanoví opatrovníkem zpravidla toho, u koho je osoba, které je opatrovník ustanovován v péči; opatrovníkem však může být ustanovena i jiná vhodná osoba, tedy jak osoba právnická, tak osoba fyzická. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že fyzická či právnická osoba, kterou správní orgán do funkce opatrovníka ustanoví, je povinna funkci opatrovníka přijmout, neplatí to pouze v případech, pokud by tomu bránily závažné důvody. Co se rozumí závažnými důvody zákon nestanoví, bude nutno hodnotit podmínky toho kterého konkrétního případu.

Z již ustálené judikatury vyplývá, že osobou vhodnou vykonávat funkci opatrovníka, bude především osoba blízká. V nálezu Ústavního soudu ze dne 25.9.2002 sp.zn. I.ÚS 559/2000, Ústavní soud uvedl, že opatrovníka je třeba hledat především v okruhu osob blízkých osobě zastupovaného, resp. těch, jež jsou schopny skutečně reprezentovat zájmy účastníka řízení. Tomuto závěru ostatně koresponduje i samotné znění ustanovení § 32 odst. 4 správního řádu, které stanoví, že v první řadě má být opatrovníkem ustanoven ten, v jehož péči se osoba, které je opatrovník ustanovován, nachází. Není-li taková osoba, lze ustanovit jinou vhodnou osobu. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 2.7.2001 sp.zn. II.ÚS 27/2000 pak vyplývá, že touto jinou vhodnou osobou může být i obec, neboť nejde o výkon funkce veřejnoprávního orgánu místní veřejné správy, ale jde o výkon funkce vyplývající z toho, že obec je právnickou osobou, tedy osobou soukromoprávní. Ústavní soud sice v uvedeném nálezu uzavřel, že obec nelze ustanovit opatrovníkem proti její vůli, avšak řešil otázku opatrovníka podle občanského soudního řádu, nikoli podle správního řádu. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27.9.2011, č.j: 8 As 22/2011-78, uvedl: „... *úprava opatrovnictví podle správního řádu vykazuje podstatnou odlišnost ve srovnání s úpravou opatrovnictví podle občanského soudního řádu. Ustanovení § 29 odst. 4 o.s.ř. výslovně upřednostňuje k ustanovení opatrovníkem advokáta, ustanovení jiné osobě pak podmiňuje jejím souhlasem. Jakkoliv lze předpokládat, že ustanovení advokáta bude zejména v právně složitějších případech vhodné i ve správním řízení, § 32 odst. 4 správního řádu uvádí k ustanovení nejprve osobu, u které je opatrovanec v péči, a teprve poté jinou vhodnou osobu. U jiné vhodné osoby pak na rozdíl od občanského soudního řádu správní řád nehovoří o nutném souhlasu, ale naopak stanoví, že taková osoba je povinna funkci opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody*“.

Je tedy zřejmé, že i opatrovník ustanovený podle správního řádu se může svému ustanovení do funkce bránit, musí však doložit, že není vhodnou osobou, a to proto, že mu ve výkonu opatrovnictví brání závažné důvody. Nevhodnost osoby však nelze dovodit na základě toho, že s ustanovením opatrovníkem nesouhlasí.

Pokud tedy žalobce v podané žalobě namítal, že obec jako právnickou osobu nelze proti její vůli ustanovit opatrovníkem osoby neznámého pobytu, neshledal soud tuto námitku důvodnou, a to s přihlédnutím k právnímu názoru vyjádřenému v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27.9.2011 č.j: 8 As 22/2011-78.

Žalobce dále v podané žalobě namítl, že se správní orgán nedostatečně zabýval zjišťováním pobytu odpůrce ve správním řízení a spokojil se s údaji, které obdržel od evidence obyvatel a nebyl například proveden dotaz na matriční úřad.

K této námitce je nutno poukázat na to, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že bylo provedeno šetření za účelem zjištění skutečného bydliště odpůrce včetně provedení dotazu do centrální evidence obyvatel vedené Ministerstvem vnitra. Správní orgán I. stupně zjišťoval údaje také u Generálního ředitelství Vězeňské služby a dále rovněž dotazem na Městský úřad Bohumín. Z podaných odpovědí však nezjistil jinou adresu odpůrce, než tu, na kterou již předtím učinil neúspěšný pokus o doručení a nezjistil ani informace o osobách blízkých odpůrci. Městský soud v této otázce vycházel z nálezů Ústavního soudu ze dne 9.6.2008 sp.zn. I. ÚS 3267/2007, v němž Ústavní soud uvedl, že jakkoli lze souhlasit s názorem, že možnosti správního orgánu ke zjištění skutečného místa pobytu účastníka řízení jsou někdy omezené, nelze z toho učinit závěr, že není nutné vyčerpat ani ty možnosti, které k dispozici má. Správní orgán musí před ustanovením opatrovníka vyčerpat všechny dostupné možnosti ke zjištění pobytu účastníka řízení a nesmí se omezit na formální postup. Ústavní soud poukázal na možnost šetření např. dotazem u poštovní doručovatelky, které by mohlo být z doručovací praxe v obvodě známo, zda se účastník řízení na předmětné adrese zdržuje či nikoliv, popř. i dotazem na toho, kdo v domě bydlí a mohl by podat podrobnější informaci. Zda žalovaný učinil dotaz na příslušnou poštovní doručovatelku, to z odůvodnění rozhodnutí ani z obsahu spisu nevyplývá. Není ani zřejmé, že by se žalovaný obrátil s dotazem na toho, kdo bydlí v domě/bytě na známé adrese účastníka. Podle městského soudu zůstaly v předmětné věci ze strany správního orgánu nevyužity i možnosti zjišťování pobytu účastníka vyhledáním v bezplatných internetových databázích (ARES, obchodní rejstřík, živnostenský rejstřík), jak v obdobné věci rovněž shledal zdejší soud v rozsudku č.j. 5Ca 164/2009-29 ze dne 30.4.2013 a v rozsudku č.j. 10 A 316/2011 ze dne 3.1.2012 v řízení vedeném po vydání zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 22/2011-78 ze dne 27.9.2011, v němž Nejvyšší správní soud poukázal na potřebu vypořádat žalobní námitku, že správní orgán opomenul ověřit kontakty na opatrovance z běžně dostupných veřejných rejstříků. Rovněž bylo možné obrátit se s dotazem o sdělení pobytu odpůrce a údajů o jeho příbuzných a jejich místu pobytu na příslušné obvodní oddělení Policie ČR, které disponuje místní znalostí a možnostmi efektivně tyto informace zjistit, jak správní orgán ostatně i činil, jak vyplývá např. z rozsudku zdejšího soudu ze dne 28.3.2013, sp. zn. 6Ca 290/2009 vydaného v obdobné věci. Protože správní orgán nevyčerpal všechny možnosti, které měl k dispozici, je důvodná žalobní námitka, že se správní orgán zjišťováním pobytu odpůrce nezabýval dostatečně.

K žalobcem namítané možnosti provést „dotaz na matriční úřad“ soud uvádí, že pokud měl žalobce na mysli poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel podle § 8 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, pak žalovaný nedisponuje oprávněním podle zvláštního zákona k získání údajů týkajících se rodinných příslušníků; jsou mu přístupny pouze informace ze základního registru obyvatel, které si v řízení, jak bylo výše uvedeno, i vyžádal.

Z ustanovení § 32 odst. 4 správního řádu vyplývá, že opatrovníkem může být ustanovena každá právnická nebo fyzická osoba, pokud nedoloží, že jí ve výkonu opatrovnictví brání závažné důvody. Opatrovníkem nemůže být ani ten, kdo má zájem na výsledku řízení, pokud tento zájem odůvodňuje obavu, že opatrovník nebude řádně hájit zájmy opatrovance. Žalobce v žalobě namítl střet zájmů spočívající podle žalobce v tom, že žalobce jednak využívá služeb žalovaného a jednak na opatrovanci vymáhá dlužnou částku. Soud tuto žalobní námitku posoudil jako nedůvodnou. Skutečnost, že Město Bohumín využívá služeb Českého telekomunikačního úřadu, ani skutečnost, že po M. H. vymáhá

dlužné nájemné, nelze posoudit jako zvlášť závažný důvod bránící ve výkonu opatrovnictví a rovněž neznamená, že žalobce má „zájem na výsledku řízení“ vedeného žalovaným.

Protože soud dospěl k závěru, že žaloba je zčásti důvodná, žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 a odst. 4 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci úspěch, soud mu proto přiznal náhradu nákladů spočívající v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2.000,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 31. července 2013

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Kotlanová